

นอกจากนี้ในระยะยาวอาจจะมีผลต่อความ
บกพร่องทางสติปัญญา พฤติกรรม
พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ
ดังนั้นการได้รับการดูแลโดยกุมารแพทย์สาขาทา
รกรกแรก เกิดและปรักำเนิดที่พร้อมดูแล 24
ชั่วโมง โรงพยาบาลที่มี
หน่วยทารกแรกเกิดวิกฤตจึงมีความสำคัญมาก
เพราะทารก
คลอดก่อนกำหนดจะได้รับการดูแลที่ถูกต้องเพื่อ
กลับไปใช้ ชีวิตและเติบโตอย่างมีคุณภาพ

การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด สิ่งสำคัญคือ
ป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้น
โดยกุมารแพทย์สาขา
ทารกแรกเกิดและปรักำเนิดจะให้การดูแล ดังนี้

- พุดคุยรายละเอียดพร้อมให้คำแนะนำพ่อแม่อย่าง
ใกล้ชิด
- ดูการหายใจของทารกและติดตามอาการอย่าง
สม่ำเสมอ
เนื่องจากทารกบางรายจำเป็นต้องใช้เครื่องช่วย
หายใจ
- ควบคุมอุณหภูมิร่างกายให้เหมาะสม
- ตรวจสอบเลือดเท่าที่จำเป็น
- ดูแลการทานนมของทารกให้มีปริมาณเพียงพอ

บทความ ต้องการที่ควรได้รับ
สนับสนุนเรื่องนมแม่

- ดูแลรักษาทารกจนมีน้ำหนักมากกว่า 2,000
กรัมจึง สามารถกลับบ้านได้ -
เตรียมความพร้อมให้คุณแม่ก่อนกลับบ้าน

แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โครงการ สร้างเสริมสุขภาพเชิงรุกเพื่อลดภาวะคลอด ก่อนกำหนด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

จัดทำโดย
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
องค์การบริหารส่วนตำบลขุมเงิน

คุณแม่ตั้งครรภ์มีโอกาสเสี่ยงคลอดก่

หนึ่งในสาเหตุต่างๆที่ทำให้เจ้าตัวน้อยต้องเข้ารับ
การรักษาในหน่วยดูแลทารกแรกเกิดวิกฤตคือการ
คลอดก่อน กำหนด
นั่นคือการคลอดก่อนครบสัปดาห์ที่ 37 ของการ
ตั้งครรภ์
เนื่องมาจากอายุและโรคประจำตัวของมารดา
ความผิดปกติของโครโมโซม

รวมถึงกรรมพันธุ์และอื่น ๆ
ดังนั้นการฝากครรภ์ในโรงพยาบาลที่มีแพทย์เจ
พาะทาง เครื่องมือเทคโนโลยีที่ครบครัน
ที่สำคัญคือมีหน่วยดูแลทารก
แรกเกิดวิกฤตคอยดูแล
ย่อมช่วยให้คลอดเจ้าตัวน้อยได้อย่าง ราบรื่น

เมื่อไหร่เรียกคลอดก่อนกำหนด

เป็นภาวะการคลอดก่อนอายุครรภ์ ครบ 37
สัปดาห์ ซึ่งทารกเหล่านี้ถึงแม้ว่าอวัยวะต่าง ๆ
ครบ สมบูรณ์
แต่การทำงานของอวัยวะแทบทุกส่วนยังไม่ดี
เท่าทารกครบกำหนด
ซึ่งช่วงหลังคลอดมักต้องการการ
ดูแลเป็นพิเศษและต้องอยู่รักษาในโรงพยาบาลน
านกว่า ปกติ

ปัจจัยเสี่ยงการคลอดก่อนกำหนด

1. มารดา

- อายุของมารดา
มารดาอายุน้อยเกินไปคือน้อยกว่า 18 ปี
หรือมารดาที่อายุมากเกินไป คือมากกว่า 35 ปี
ถือว่า มีความเสี่ยงที่อาจคลอดก่อนกำหนด
- โรคประจำตัวของมารดา เช่น
เบาหวานความดัน โลหิตสูง หัวใจ
- มีประวัติเคยคลอดก่อนกำหนด

- มดลูกขยายตัวมากเกินไป เช่น ครรภ์แฝด
ภาวะ น้ำคร่ำมากกว่าปกติ เป็นต้น
- มดลูกมีความผิดปกติแต่กำเนิด เช่น
ปากมดลูกสั้น
- การอักเสบในช่องคลอด
- ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ในขณะที่ตั้งครรภ์
- ฟันผุ และการอักเสบของเหงือก

2. บุตรในครรภ์

หากบุตรในครรภ์มีความผิดปกติของ
โครโมโซมหรือมีภาวะติดเชื
จะทำให้มารดามีอาการเจ็บ
ท้องคลอดก่อนกำหนดได้

สัญญาณเตือนคลอดก่อนกำหนด

- ปวดหลังช่วงล่างหรือบริเวณเอว
เป็นต่อเนื่องหรือ เป็นๆหายๆ
แม้จะเปลี่ยนท่าทาง
- เจ็บท้องต่อเนื่อง 4 ครั้งใน 20 นาที
หรืออาจเกิด เป็นระยะ ๆ
เนื่องจากการหดตัวของมดลูก
- มีมูกหรือหรือเลือดออกทางช่องคลอด
- รู้สึกลูกดิ้นน้อยกว่าปกติ

- บวมและความดันโลหิตสูงขึ้น
อาจเป็นสัญญาณหนึ่งของ ครรภ์เป็นพิษ

1. ตรวจภายใน

โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของปาก มดลูก
ความกว้าง ระยะห่าง

ขนาดตัวและตำแหน่งทารกใน ครรภ์
เพื่อประเมินความเสี่ยงในการคลอดก่อนกำหนด

2. ตรวจ Ultrasound

เพื่อวัดความยาวและดูรูปร่างของ
ปากมดลูกในการประเมินภาวะครรภ์เสี่ยงและโอกาสคลอด ก่อนกำหนด

3. เจาะตรวจน้ำคร่ำ

เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของทารก
และภาวะติดเชื้อต่าง

อันตรายเมื่อเด็กคลอดก่อนกำหนด

หากทารกคลอดก่อนกำหนดจะเกิดการ
เปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติและส่งผลกระทบต่อระบบร่างกาย
ดังนี้

- ปอด

พบปัญหาเรื่องการขาดสารลดแรงตึงผิวได้ในทารก
คลอดก่อนกำหนด ทำให้ถุงลมแฟบ
ทารกจะมีอาการหายใจ
หอบและอาจต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ

- หัวใจ

อาจมีปัญหากับเส้นเลือดที่เชื่อมต่อระหว่างเส้นเลือด

แดงใหญ่ที่ออกจากหัวใจเพื่อไปเลี้ยงร่างกายกับ
เส้นเลือดที่ ไปส่งปอดยังเปิดอยู่ (PDA)

ทำให้มี **การตรวจเช็คคลอดก่อนกำเนิด**

ผลให้ทารกหายใจและกินนมได้ดี

- **สมอง** ทารกน้ำหนักน้อยกว่า 1,500 กรัม
มีความเสี่ยงที่จะมีเลือดออกในสมอง
เนื่องจากเส้นเลือดเปราะแตกง่าย

- **ลำไส้** มีความเปราะบางมากกว่าปกติ
การย่อยและการดูด ซึ่อาหารยังไม่ดีนัก
ทำให้ต้องให้นมทีละน้อย ๆ และอาจ
ต้องให้สารอาหารทางหลอดเลือดดำร่วมด้วย

- **ดวงตา** จอประสาทตายังไม่สมบูรณ์
หลังเกิดอาจมีการ
พัฒนาของเส้นเลือดขอประสาทตาผิดปกติ
ซึ่งถ้าเป็นรุนแรง
อาจส่งผลต่อการมองเห็นของทารกได้

- **หู**
มีโอกาสเสี่ยงที่จะบกพร่องของการได้ยินโดยเฉ
พาะทารก ที่มีปัญหาหลายๆอย่าง

- **การติดเชื้อ**
ทารกที่คลอดก่อนกำหนดมักติดเชื้อได้ง่าย
เนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันทำงานได้ไม่เต็มที่